

The Correspondence between the Curriculum of Public Health Undergraduate Program and Job Requirements: A Cross-sectional Study

Bakhtiyar K¹, Nouraei Motlagh S², Imani-Nasab M H², Tarahi M J³, Gharouni M H⁴, Asadi H^{2*}

¹ MSc. Public Health Department, School of Health and Nutrition, Social Determinants of Health Research Center, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran

² PhD, Public Health Department, School of Health and Nutrition, Social Determinants of Health Research Center, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran

³ PhD, Department of Epidemiology, School of Public Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

⁴ PhD, Department of Food Hygiene, School of Veterinary Medicine, Lorestan University, Khorramabad, Iran

Abstract

Background: The periodic revision of school curriculum in different courses in every scientific discipline is one of the basic principles of the training process and it improves the quality of education. Therefore, this study aimed to investigate the level of correspondence between the basic and specialized courses of Public Health undergraduate program and job requirements.

Methods: This cross-sectional study was performed on 66 Public Health interns/apprentices at Lorestan University of Medical Sciences in 2016. The Sampling was the census. The data collection instrument was a questionnaire whose validity and reliability have been confirmed in previous studies. The data were analyzed using STATA software and descriptive and analytical statistics.

Results: The results showed that the use of specialized and basic courses of Public Health in doing job duties was high and medium respectively. According to the interns, the most practical specialized course was Mother and Child Health and the least practical course was Occupational Health. According to these interns/apprentices, more than 60 % of basic courses and more than 40% of specialized courses offered changed their knowledge and not their attitude and behavior. In both continuous and discontinuous interns/apprentices groups the satisfaction rate of their field of study was average and there was no significant difference between the two groups.

Conclusion: According to the interns/apprentices, the correspondence between the curriculum of Public Health undergraduate program and job requirements was average. Therefore, it is recommended that the number of active and passive immunization courses be increased. It is also suggested that one internship semester be offered in their education program.

Keywords: Curriculum, Public Health Undergraduate Program, Intern/Apprentice, Requirements, Job

Sadra Med Sci J 2018; 6(3): 171-184

Received: Mar. 19th, 2018

Accepted: Jul. 6th, 2018

* Corresponding Author: **Asadi H.** PhD. Department of Public Health, School of Health and Nutrition, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran, heshmat.asadi64@gmail.com

مجله علوم پزشکی صدرا

دوره ۶، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۷، صفحات ۱۷۱ تا ۱۸۴

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۴/۱۵ تاریخ دریافت: ۹۶/۱۲/۲۸

مقاله پژوهشی

(Original Article)

بررسی میزان انطباق برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی با نیازهای حرفه‌ای: یک مطالعه مقطعی

کتابیون بختیار^۱، ثریا نورایی مطلق^۲، محمدحسن ایمانی نسب^۲، محمدجواد طراحي^۳، محمدحسین قارونی^۴،
حشمت اله اسدی^{*۲}

^۱ مربی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت و تغذیه، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

^۲ استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت و تغذیه، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

^۳ استادیار، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

^۴ استادیار، گروه بهداشت مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

چکیده

مقدمه: بازنگری ادواری برنامه‌های درسی مقاطع مختلف تحصیلی بر حسب نیازهای حرفه‌ای سبب بهبود کیفیت آموزش می‌گردد. لذا این مطالعه با هدف تعیین میزان انطباق دروس پایه و اختصاصی کارشناسی رشته بهداشت عمومی با نیازهای حرفه‌ای انجام شد. **مواد و روش:** این مطالعه مقطعی با مشارکت ۶۶ کارآموز بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۳۹۵ انجام شد. روش نمونه‌گیری سرشماری بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه بود که روایی و پایایی آن در بررسی‌های قبلی مورد تایید قرار گرفته است. داده‌ها با استفاده از نرم افزار STATA و روش‌های آماری توصیفی و تحلیلی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت. **یافته‌ها:** نتایج مطالعه نشان داد کاربرد دروس اختصاصی و پایه کارشناسی رشته بهداشت عمومی جهت انجام وظایف شغلی به ترتیب زیاد و متوسط بود. پرکاربردترین درس اختصاصی رشته از نظر کارآموزان، بهداشت مادران و کودکان و کم‌کاربردترین درس، بهداشت حرفه‌ای بود. از نظر کارآموزان بیش از ۶۰ درصد دروس پایه و بیش از ۴۰ درصد دروس اختصاصی صرفاً در حد تغییر دانش و نه نگرش و رفتار ارائه می‌گردد. در هر دو گروه کارآموزان پیوسته و ناپیوسته، رضایت از رشته تحصیلی متوسط بود و تفاوت معناداری بین دو گروه مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: میزان انطباق برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی با نیازهای حرفه‌ای، از نظر کارآموزان این رشته در حد متوسط بود. لذا پیشنهاد می‌شود تعداد واحدهای درس مصون‌سازی فعال و انفعالی افزایش یابد. همچنین پیشنهاد می‌گردد یک نیمسال از کارآموزی در طی دوره آموزشی ارائه گردد.

واژگان کلیدی: برنامه آموزشی، کارشناسی بهداشت عمومی، دانشجوی، نیازها، شغل

*نویسنده مسئول: حشمت اله اسدی، استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت و تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران،

heshmat.asadi64@gmail.com

مقدمه

امروزه تولید و بهره گیری از علم، عامل اصلی ارتقاء و پیشرفت تکنولوژی بوده و توسعه اقتصادی را به دنبال دارد. آموزش عالی و خصوصاً آموزش دوره‌های تخصصی جزء لاینفک توسعه اقتصادی اجتماعی جوامع هستند (۱). برنامه‌های درسی آموزش عالی که در حال حاضر در دانشگاه‌های ایران اجرا می‌شوند، محصول فعالیت عمده نهاد شورای عالی برنامه ریزی است که از اواخر سال ۱۳۶۳ فعالیت خود را آغاز نمود و اهدافی همچون ایجاد وحدت و یکپارچگی در نظام آموزش عالی، رعایت کلیه قواعد و اصول برنامه ریزی آموزشی و پژوهشی، ایجاد هماهنگی در برنامه ریزی درسی، ایجاد تحول آموزشی در تربیت نیروی انسانی، به روز نمودن برنامه‌ها و انطباق آن با نیازهای اجتماعی و اقتصادی کشور را دنبال می‌کند (۲).

بازنگری ادواری برنامه‌های درسی مقاطع مختلف تحصیلی در هر رشته علمی، یکی از اصول اساسی فرایند آموزش و به دنبال آن بهبود کیفیت آموزش در تمامی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی معتبر جهان محسوب می‌شود. اصولاً هر برنامه درسی، پس از ارزشیابی پایانی، به طور همه جانبه و اطمینان بخش آموزش داده می‌شود، ولی عواملی ممکن است به تدریج برنامه درسی را تضعیف کنند. اولین عامل، یافته‌ها و اطلاعات جدید علمی است. ممکن است در اثر توسعه دانش بشری، مفاهیم علمی برنامه درسی کهنه شوند و از اعتبار آنها کاسته شود. عامل دوم، عدم تناسب برنامه با شرایط جامعه است. عامل سوم، عدم تحقق بخشی از اهداف آموزشی است؛ به طوری که ممکن است فراگیران در یادگیری سطوح بالای شناختی و یا گرایش‌های مورد انتظار موقعیت لازم را کسب ننمایند (۳، ۴).

از جمله گروه‌های علوم پزشکی که سهم عمده‌ای در اجرای برنامه‌های بهداشتی در مراکز بهداشتی، درمانی و مدیریت شبکه بهداشت و درمان شهرستان‌ها و استان‌های کشور ایفا می‌نمایند، کارشناسان رشته بهداشت

عمومی هستند. رشته بهداشت عمومی شاخه اساسی علوم بهداشتی است که هدف از راه‌اندازی آن، آموزش و تربیت نیروهایی آگاه به نیازهای محیط، جامعه، خانواده و فرد است. دانش آموختگان این رشته با ارزیابی عوامل تهدید کننده سلامت، در جهت تغییر سطح بهداشت جامعه، خانواده و فرد مداخله می‌نمایند (۵).

با توجه به این که خدمات بهداشتی می‌تواند به صورت ادغام یافته ارائه شود، لذا این دانش آموختگان باید اطلاعات و توانمندی‌های لازم را برای ایفای نقش به صورت چندپیشه‌ای (Multidisciplinary) کسب نمایند و مجهز به مجموعه‌ای از علوم، مهارت‌ها و اعتقادات باشند. بنابراین ارائه آموزش‌های مناسب و کافی به دانشجویان این رشته و تعیین جایگاه‌های سازمانی متناسب با آموزش‌های ارائه شده، از مسائل مهم و ضروری آموزش پزشکی است که باید به آنها توجه شود (۶).

در حال حاضر دانش آموختگان دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی در نظام سلامت کشور، به عنوان کارشناس مسئول پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها، آموزش سلامت، آموزش بهورزی، کارشناس سلامت مدارس و گسترش شبکه و سلامت خانواده، قابلیت احراز شغل داشته و مشغول به کار هستند. با توجه به گستردگی این نقش‌ها و فعالیت‌های مرتبط به آنها و به دنبال آن نیازهای آموزشی گسترده کارشناسان بهداشت عمومی برای انجام شرح وظایف و مسؤولیت‌های مرتبط با این پست‌های سازمانی، باید محتوای مطالب آموزشی متناسب با این نقش‌ها و فعالیت‌های حرفه‌ای طراحی شود (۵، ۶).

برنامه درسی دوره کارشناسی بهداشت عمومی شامل سه گروه دروس عمومی، پایه و اختصاصی است که در صورت نیاز جهت انطباق محتوای دروس با نیازهای شغلی، باید تغییرات و اصلاحات لازم در کل برنامه و یا به تفکیک در هر یک از گروه‌های درسی اعمال گردد (۷). تاکنون مطالعاتی جهت بررسی میزان انطباق محتوای دروس با نیازهای شغلی افراد در سایر رشته‌های علوم

آنها می توان به هماهنگی بیشتر یادگیری های نظری و خدمات حرفه ای دست پیدا نمود. هماهنگی بین آنچه آموزش داده می شود و آنچه در محیط حرفه ای عمل می گردد، بسیار مهم به نظر می رسد (۱۳).

اهمیت نقش مراقبین سلامت در خدمات بهداشتی اولیه و ارائه آن از طریق نظام خدمات بهداشتی کشور به عنوان یکی از ارکان اصلی سلامت، گواهی بر این مدعاست که ضرورت انجام تحقیق و مناسب سازی برنامه آموزشی دوره کارشناسی بهداشت عمومی را روشن می سازد. با توجه به سپری شدن حدود هشت سال از تصویب برنامه آموزشی فوق و تغییراتی که به مرور زمان به خصوص با اجرای طرح تحول نظام سلامت (پزشک خانواده) در نقش ها و وظایف مراقبین سلامت ایجاد شده، بررسی میزان انطباق آن با نیازهای حرفه ای ضروری به نظر می رسد؛ لذا مطالعه حاضر، با هدف تعیین میزان انطباق دروس پایه و اختصاصی رشته کارشناسی بهداشت عمومی با کاربرد آن جهت برآورده نمودن نیازهای حرفه ای در این رشته، طراحی و اجرا گردید.

مواد و روش

مطالعه ای حاضر یک پژوهش مقطعی است که در سال ۱۳۹۵ انجام شد. جامعه پژوهش، کارآموزان دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی (پیوسته و ناپیوسته) دانشگاه علوم پزشکی لرستان بودند که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند.

ابزار جمع آوری داده ها، پرسشنامه میزان انطباق دروس دوره کارشناسی بهداشت عمومی با نیازهای حرفه ای بود که روایی و پایایی آن در سال ۹۱ توسط شیرجنگ و همکاران مورد تایید قرار گرفت. برای تایید روایی محتوا از نظر خبرگان و صاحب نظران رشته ای آموزش بهداشت، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، اپیدمیولوژی، مامایی و آمارحیاتی استفاده شد. جهت تایید پایایی نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان آن برای تمام ابعاد پرسشنامه بالاتر از ۰/۷ بود (۵). پرسشنامه مورد استفاده

پزشکی صورت گرفته است. از آن جمله می توان به مطالعه محمدپور و مطلبی (۱۳۸۰) اشاره کرد که بر اساس نتایج آن دروس نظری ارائه شده ۳۱/۶٪ و دروس بالینی و کارآموزی به میزان ۳۸/۷٪ نیازهای آموزشی دانش آموختگان گروه پزشکی را تأمین کرده بود. از نظر ۲۱/۹٪ شرکت کنندگان در مطالعه دروس بالینی-عملی و از نظر ۲۳/۹٪ درصد آنان دروس نظری با نیازهای آموزشی و شغلی آنها تناسب لازم را نداشت (۸). همچنین نتایج بررسی احسان پور در زمینه دستیابی به حداقل های ضروری یادگیری از دیدگاه دانشجویان مامایی نشان داد تعداد محدودی از حداقل های ضروری یادگیری را دانشجویان در هیچ جا آموزش ندیده بودند. عدم کسب تجربه در مورد برخی عناوین بارداری و زایمان نظیر عفونت بعد از زایمان و مول می تواند ناشی از تعداد روزهای کارآموزی در این بخش باشد که عده ای از دانشجویان آن را ناکافی ذکر نمودند. در بحث بهداشت مادر و کودک، برخی عناوین نظیر تکمیل فرم های واحد مامایی را دانشجویان تجربه ننموده بودند. در مورد واحد نوزادان و کودکان تجربه ناکافی دانشجویان، وجود محیط بالینی نامناسب برای آموزش آنان را نشان داد (۹). در همین ارتباط شهیدی می افزاید، شناسایی نیازها در سطوح مختلف می تواند منجر به افزایش و بهبود سطح کیفیت آموزش پزشکی و بهداشت و در نتیجه کارایی و اثربخشی هرچه سریعتر سیستم سلامت شود و این امر بخشی از سیاست دولت برای توسعه آموزش مداوم پزشکی است (۱۰). همچنین دیدگاه دانشجویان در مورد تجربیات آموزشی شان به عنوان منبع مهمی از ارزیابی کوریکولوم آموزشی مطرح می باشد (۱۱، ۱۲).

مسائل ذکر شده می تواند نشان دهنده اهمیت هماهنگی بین آموزش و خدمات حرفه ای باشد. بنابراین برای برنامه ریزی مناسب، نیاز به آگاهی از میزان و چگونگی فاصله بین آموزش و خدمات حرفه ای به صورت عینی وجود دارد. به علاوه، این فاصله به هر صورت که باشد مسلماً تحت تأثیر عواملی قرار می گیرد که با شناسایی و تحلیل

یافته‌ها

نرخ پاسخگویی ۱۰۰ درصد بود. از مجموع ۶۶ شرکت کننده در مطالعه ۳۰ نفر کارآموز دوره پیوسته (۹۳/۳) درصد زن و ۶/۷ درصد مرد) و ۳۶ نفر کارآموز دوره ناپیوسته (۷۵) درصد زن و ۲۵ درصد مرد) بودند. سن ۴۱/۶۶ درصد از کارآموزان ناپیوسته زیر ۳۰ سال و ۵۸/۳۳ درصد بالاتر از ۳۰ سال و میانگین سنی آنان $31/9 \pm 0/69$ سال بود. در بین کارآموزان پیوسته، ۹۳/۳۳ درصد از کارآموزان زیر ۲۴ سال و ۶/۶۶ درصد از آنها بین ۲۴-۲۸ سال سن داشتند و میانگین سنی آنها $23/2 \pm 22/2$ سال بود. سایر نتایج مطالعه حاضر نشان داد که ۸۳/۳۳ درصد از کارآموزان ناپیوسته شاغل و ۱۶/۶۶ درصد از آنها غیرشاغل بودند. هیچ کدام از دانشجویان پیوسته شاغل نبودند. یافته‌های مطالعه نشان داد ۸۶/۱۱ درصد از کارآموزان ناپیوسته بومی و ۱۳/۸۸ درصد آنان غیربومی بودند؛ در حالی که ۷۶/۶۶ درصد از کارآموزان پیوسته بومی و ۲۳/۳۳ درصد آنان غیربومی بودند.

کاربرد دروس رشته بهداشت عمومی

از دیدگاه کارآموزان ناپیوسته بهداشت عمومی از مجموع واحدهای درسی اختصاصی رشته بهداشت عمومی، دروس بهداشت مادران و کودکان ($4/86 \pm 0/70$) و بهداشت باروری ($4/86 \pm 0/70$) پرکاربردترین و درس بهداشت حرفه‌ای ($2/66 \pm 0/19$) کم‌کاربردترین دروس دوره تحصیلی در انجام وظایف حرفه‌ای بودند (جدول ۱). از بین دروس پایه، مصون سازی فعال و انفعالی ($0/08 \pm$) ($4/77$) پرکاربردترین و دروس بیوفیزیک ($2/13 \pm 0/17$) و بیوشیمی ($2/50 \pm 0/20$)، کم‌کاربردترین دروس دوره تحصیلی در اجرای نقش‌های شغلی آنان بودند (جدول ۲).

اما از دیدگاه کارآموزان پیوسته بهداشت عمومی، از مجموع دروس اختصاصی رشته بهداشت عمومی دروس بهداشت مادران و کودکان ($4/8 \pm 0/07$) و بهداشت باروری ($4/76 \pm 0/09$) پرکاربردترین و دروس بهداشت

دارای دو بخش بود. بخش اول سؤالاتی مربوط به اطلاعات دموگرافیک دانشجویان بود. بخش دوم نیز در رابطه با کاربرد محتوای آموزشی دروس پایه و اختصاصی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی در انجام وظایف شغلی بود. این بخش کاربرد هر کدام از دروس مذکور را با استفاده از یازده سوال در طیف بسیار زیاد (۵)، زیاد (۴)، متوسط (۳)، کم (۲) و بسیار کم (۱) مورد سنجش قرار می‌دهد. در این قسمت از پرسشنامه میزان رضایت شرکت کنندگان در مورد سرفصل‌های دروس رشته بهداشت عمومی در طیف لیکرت بسیار زیاد (۵)، زیاد (۴)، متوسط (۳)، کم (۲) و بسیار کم (۱) بررسی گردید. همچنین پرسشنامه شامل دو سوال جهت سنجش این موضوع شد که محتوای دروس پایه و تخصصی تا چه سطح باعث تغییر در حیطه‌های یادگیری (دانش، نگرش، رفتار) در دانشجویان شده است.

برای جمع‌آوری داده‌ها پس از کسب مجوز‌های مورد نیاز با مراجعه حضوری و پس از ارائه توضیحات لازم در زمینه اهداف پژوهش و پس از کسب موافقت آنان جهت همکاری، پرسشنامه مورد نظر به آنان ارائه گردید و داده‌های پژوهش با روش مصاحبه اخذ گردید. همچنین فرصت کافی جهت پرکردن پرسشنامه‌ها در اختیار دانشجویان قرار می‌گرفت و در برخی موارد برای جمع‌آوری داده‌ها سه بار مراجعه صورت می‌گرفت.

به منظور رعایت موازین اخلاقی پژوهش سعی شد از جمع‌آوری اطلاعات کاملاً خصوصی افراد و بدون ارتباط با پژوهش در پرسشنامه خودداری شود. همچنین پرسشنامه‌ها با کسب اجازه از شرکت کنندگان تکمیل شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار آماری STATA استفاده شد. جهت گزارش نتایج از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار و فاصله اطمینان استفاده شد. همچنین به منظور آزمون فرضیه معناداری نمرات رضایت دانشجویان در دو گروه پیوسته و ناپیوسته از آزمون آماری t-test استفاده شد.

اصول تغذیه ($\pm 0/10$) (۴/۵) پرکاربردترین و درس بیوفیزیک ($\pm 0/16$) (۲/۱۳) کم کاربردترین دروس دوره تحصیلی در اجرای نقش های شغلی آنان بودند (جدول شماره ۲).

حرفه‌ای ($\pm 0/21$) (۲/۷۶) و بهداشت محیط ($\pm 0/17$) کم کاربردترین دروس دوره تحصیلی در انجام وظایف حرفه ای بودند (جدول شماره ۱). از بین دروس پایه، دروس کلیات پزشکی و بهداشت ($\pm 0/12$) (۴/۵) و

جدول ۱. میزان کاربرد دروس اختصاصی رشته بهداشت عمومی در اجرای وظایف شغلی از دیدگاه کارآموزان آن

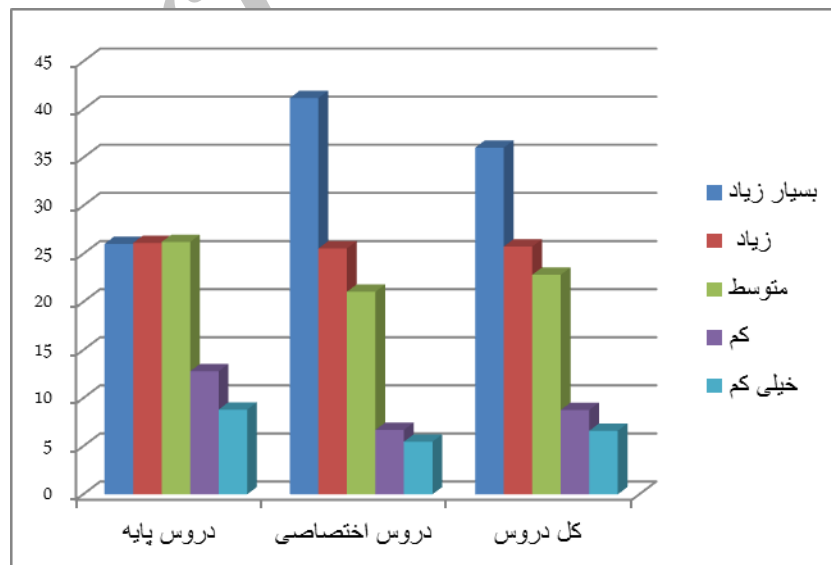
درس	کارآموزان پیوسته		کارآموزان ناپیوسته	
	انحراف معیار $\pm$ میانگین	فاصله اطمینان	انحراف معیار $\pm$ میانگین	فاصله اطمینان
بهداشت دهان و دندان	۴/۳۶ $\pm$ ۰/۱۵	۴/۰۶-۴/۰۶	۴/۲۲ $\pm$ ۰/۱۳	۳/۹۵-۴/۴۹
بهداشت دانش آموزان و مدارس	۴/۶ $\pm$ ۰/۱۲	۴/۳۴-۴/۸۵	۴/۱۹ $\pm$ ۰/۱۴	۳/۹۱-۴/۷۹
کاربرد کامپیوتر در تجزیه و تحلیل داده های بهداشتی	۳/۸ $\pm$ ۰/۲۱	۳/۷۴-۴/۲۲	۴/۱۶ $\pm$ ۰/۱۷	۳/۸۱-۴/۵۱
اقتصاد بهداشت	۳/۲۳ $\pm$ ۰/۱۸	۲/۸۷-۳/۵۹	۳/۰۵ $\pm$ ۰/۱۷	۲/۷-۳/۳
بهداشت سالمندان	۴/۲ $\pm$ ۰/۱۷	۳/۸۵-۴/۵۴	۴/۰۲ $\pm$ ۰/۱۴	۳/۷۵-۴/۳
بیماریهای شایع کودکان و طرق پیشگیری از آن	۴/۶۳ $\pm$ ۰/۱۲	۴/۳۸-۴/۸۸	۴/۶۳ $\pm$ ۰/۰۹	۴/۴۵-۴/۸۲
مدیریت و نظارت در مراکز بهداشتی	۳/۸۳ $\pm$ ۰/۲۲	۳/۳۸-۴/۲۸	۳/۵۵ $\pm$ ۰/۲۴۷	۳/۰۵-۴/۰۵
آموزش بهداشت و ارتباطات	۴/۱ $\pm$ ۰/۲۲	۳/۶۵-۴/۵۴	۴/۲۷ $\pm$ ۰/۱۵۲	۳/۹۶-۴/۵۸
تکنولوژی آموزشی	۴/۰۶ $\pm$ ۰/۱۷	۳/۷۱-۴/۴۱	۳/۸۸ $\pm$ ۰/۱۷	۳/۵۳-۴/۲۳
اپیدمیولوژی بیماریهای شایع	۴/۴۶ $\pm$ ۰/۱۷	۴/۱۱-۴/۸۱	۴/۴۱ $\pm$ ۰/۱۱	۴/۱۹-۴/۶۳
تغذیه کاربردی	۴/۲۳ $\pm$ ۰/۰۲	۳/۸۲-۴/۶۴	۴/۴۴ $\pm$ ۰/۱۲	۴/۲-۴/۶۷
نظام های سلامتی در ایران و جهان	۳/۴ $\pm$ ۰/۰۲	۲/۹۸-۳/۸۱	۳/۳۸ $\pm$ ۰/۰۲	۲/۹۹-۳/۷۸
بهداشت مواد غذایی	۴/۳۶ $\pm$ ۰/۱۸	۴-۴/۷۴	۴/۳۸ $\pm$ ۰/۱۳	۴/۱۲-۴/۶۴
اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری	۴/۵۶ $\pm$ ۰/۱۳	۴/۲۹-۴/۸۳	۴/۰۵ $\pm$ ۰/۱۸	۳/۶۹-۴/۴۱
بهداشت حرفه ای	۲/۷۶ $\pm$ ۰/۲۱	۲/۳۳-۳/۲	۲/۶۶ $\pm$ ۰/۰۲	۲/۲۶-۳/۰۷
حشره شناسی پزشکی، مبارزه بانقلین و سموم آفت کش	۳/۲۳ $\pm$ ۰/۱۹	۲/۸۳-۳/۶۳	۲/۷۷ $\pm$ ۰/۲۲	۲/۳۳-۳/۲۲
برنامه های ملی مبارزه با بیماریهای غیرواگیر	۴/۶۳ $\pm$ ۰/۰۱	۴/۴۲-۴/۸۴	۴/۴۷ $\pm$ ۰/۱۵	۴/۱۷-۴/۷۶
برنامه های ملی مبارزه با بیماریهای واگیر	۴/۶۳ $\pm$ ۰/۰۱۱	۴/۴۰-۴/۸۶	۴/۴۷ $\pm$ ۰/۱۵	۴/۱۷-۴/۷۶
برنامه ملی مبارزه با بیماریهای غیرواگیر و اپیدمیولوژی آنها	۴/۵۳ $\pm$ ۰/۰۱۲	۴/۲۷-۴/۷۸	۴/۵۵ $\pm$ ۰/۱۲	۴/۳۲-۴/۷۹
بهداشت محیط ۱ (آب)	۳/۱۳ $\pm$ ۰/۰۱۶	۲/۷۹-۳/۴۶	۲/۷۵ $\pm$ ۰/۰۲۲	۲/۲۹-۳/۳
بهداشت محیط ۲ (فاضلاب و زباله)	۲/۹۶ $\pm$ ۰/۰۱۶	۲/۶۳-۳/۲۹	۲/۷۵ $\pm$ ۰/۰۲۱	۲/۳۱-۳/۱۸
بهداشت محیط ۳ (مواد غذایی، مسکن، هوا و پرتوها)	۲/۹۳ $\pm$ ۰/۰۱۸	۲/۵۶-۳/۲۹	۲/۷۵ $\pm$ ۰/۰۲	۲/۳۵-۳/۱۴
بیماری های شایع کودکان و طرق پیشگیری از آن	۴/۰۶ $\pm$ ۰/۰۱۷	۳/۷۱-۴/۴۱	۴/۶۶ $\pm$ ۰/۰۰۹	۴/۴۸-۴/۸۴
اصول مدیریت در خدمات بهداشتی	۳/۴۳ $\pm$ ۰/۰۲۳	۲/۹۵-۳/۹۱	۳/۲۷ $\pm$ ۰/۰۲۴	۲/۷۹-۳/۷۶
روانشناسی و بهداشت روان	۴/۱۳ $\pm$ ۰/۰۱۸	۳/۷۶-۴/۴۹	۴/۲۷ $\pm$ ۰/۰۱۴	۳/۹۹-۴/۵۶
بهداشت مادران و کودکان	۴/۸ $\pm$ ۰/۰۰۷	۴/۶۴-۴/۹۵	۴/۸۶ $\pm$ ۰/۰۰۷	۴/۷۱-۵
بهداشت باروری	۴/۷۶ $\pm$ ۰/۰۰۹	۴/۵۷-۴/۹۵	۴/۸۶ $\pm$ ۰/۰۰۷	۴/۷۱-۵
اصول برنامه ریزی بهداشتی	۳/۶ $\pm$ ۰/۰۰۲	۳/۱۸-۴/۰۱	۳/۵ $\pm$ ۰/۰۲۱	۳/۰۸-۳/۹۱
بیماریهای ارثی و مشاوره ژنتیکی	۴/۱۶ $\pm$ ۰/۰۱۹	۳/۷۸-۴/۵۴	۴/۰۸ $\pm$ ۰/۰۱۶	۳/۷۶-۴/۴
پاتولوژی جغرافیایی ایران (معرفی بیماریهای شایع)	۳/۶۶ $\pm$ ۰/۰۰۲	۳/۲۴-۴/۰۸	۳/۶۱ $\pm$ ۰/۰۲۱	۳/۱۸-۴/۰۴
روش تحقیق در علوم بهداشتی	۳/۷۳ $\pm$ ۰/۰۰۲	۳/۳-۴/۱۶	۳/۵۵ $\pm$ ۰/۰۲۱	۳/۱۲-۳/۹۸
زبان تخصصی	۴/۱ $\pm$ ۰/۰۰۲	۳/۶۹-۴/۰۵	۳/۰۵ $\pm$ ۰/۰۲۴	۲/۵۶-۳/۵۴

جدول ۲. میزان کاربرد دروس پایه رشته بهداشت عمومی در اجرای وظایف شغلی از دیدگاه کارآموزان آن

کارآموزان ناپیوسته		کارآموزان پیوسته		درس
فاصله اطمینان	انحراف معیار $\pm$ میانگین	فاصله اطمینان	انحراف معیار $\pm$ میانگین	
۲/۷۵-۳/۵۱	۳/۱۳ $\pm$ ۰/۱۹	۳/۰۲-۳/۷۷	۳/۴ $\pm$ ۰/۱۸	میکروبیولوژی (قاچ شناسی، انگل شناسی)
۲/۸۱-۳/۵۷	۳/۱۹ $\pm$ ۰/۱۹	۲/۹۳-۳/۷۲	۳/۳۲ $\pm$ ۰/۱۹	میکروبیولوژی (باکتری شناسی، ویروس شناسی)
۲/۹۴-۳/۵۵	۳/۲۵ $\pm$ ۰/۱۵	۳/۱۴-۳/۹۲	۳/۵۳ $\pm$ ۰/۱۹	تشریح و فیزیولوژی
۳/۳۸-۴/۰۵	۳/۶۹ $\pm$ ۰/۱۵	۲/۸۸-۳/۷۸	۳/۳۳ $\pm$ ۰/۲۲	توانبخشی و رفاه اجتماعی
۲/۵۲-۳/۳	۲/۹۱ $\pm$ ۰/۱۹	۲/۹۴-۳/۶۵	۳/۳ $\pm$ ۰/۱۷	اصول و مبانی جامعه شناسی
۱/۵۷-۳/۴۸	۳/۰۲ $\pm$ ۰/۲۲	۲/۶۶-۳/۴۷	۳/۰۶ $\pm$ ۰/۲	آمار حیاتی ۱
۱/۷۸-۲/۴۹	۲/۱۳ $\pm$ ۰/۱۷	۱/۷۹-۲/۴۶	۲/۱۳ $\pm$ ۰/۱۶	بیوفیزیک
۲/۰۹-۲/۹	۲/۵ $\pm$ ۰/۲	۲/۴۵-۳/۲۷	۲/۸۶ $\pm$ ۰/۲	بیوشیمی
۲/۵۴-۳/۳۹	۲/۹۷ $\pm$ ۰/۲۱	۲/۶۳-۳/۳۶	۳/۱۷ $\pm$ ۰/۱۸	آمار حیاتی ۲
۳/۹۵-۴/۵۴	۴/۲۵ $\pm$ ۰/۱۴	۴/۲۴-۴/۷۵	۴/۵ $\pm$ ۰/۱۲	کلیات پزشکی و بهداشت
۴/۲۶-۴/۶۷	۴/۴۷ $\pm$ ۰/۱	۴/۲۸-۴/۷۱	۴/۵ $\pm$ ۰/۱	اصول تغذیه
۳/۲۸-۴/۰۴	۳/۶۶ $\pm$ ۰/۱۹	۳/۴۵-۴/۲۱	۳/۸۳ $\pm$ ۰/۱۹	فارماکولوژی
۴/۶۱-۴/۹۴	۴/۷۷ $\pm$ ۰/۰۸	۳/۸۸-۴/۵۱	۴/۲ $\pm$ ۰/۱۵	مصون سازی فعال و انفعالی
۳/۹۱-۴/۶۴	۴/۲۷ $\pm$ ۰/۱۸	۳/۸۵-۴/۶۸	۴/۲۶ $\pm$ ۰/۲	اصول و کلیات خدمات بهداشتی
۳/۹۷-۴/۵۷	۴/۲۷ $\pm$ ۰/۱۵	۲/۳۳-۳/۲	۴/۰۶ $\pm$ ۰/۲۲	اصول و کلیات اپیدمیولوژی
۲/۲۴-۳/۱۴	۲/۶۹ $\pm$ ۰/۲۲	۲/۸۳-۳/۶۳	۲/۵۳ $\pm$ ۰/۲۳	اکولوژی انسانی

پیوسته و ناپیوسته، میزان کاربرد دروس دوره کارشناسی بهداشت عمومی در اجرای وظایف شغلی در حد متوسط دانستند.

در مجموع از دیدگاه کارآموزان (پیوسته و ناپیوسته) اکثر دروس با کاربرد بسیار زیاد در گروه دروس اختصاصی قرار داشتند (نمودار شماره ۱). به طور کلی، کارآموزان

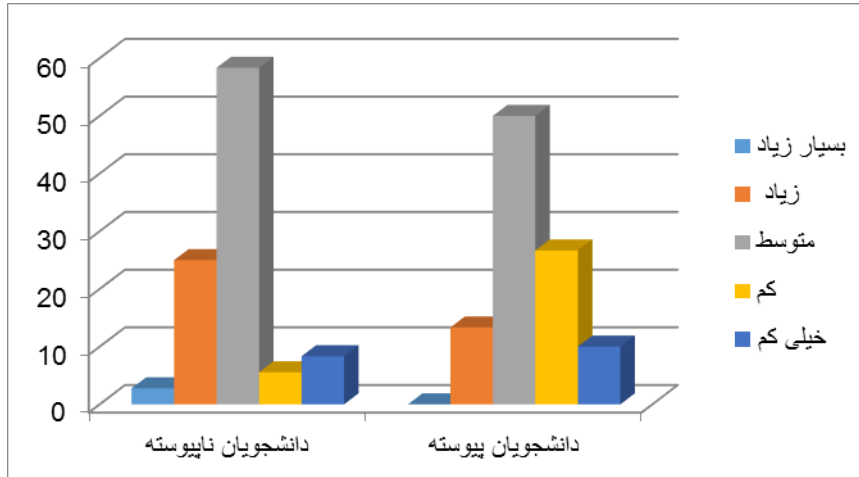

نمودار ۱. مقایسه کاربرد دروس پایه و اختصاصی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی در اجرای وظایف حرفه ای از دیدگاه کارآموزان

رضایت از دروس رشته بهداشت عمومی

میزان رضایت کلی کارآموزان از برنامه آموزشی رشته در حد متوسط بود. در بین کارآموزان ناپیوسته بهداشت عمومی ۲۷/۷۸ درصد و در بین کارآموزان پیوسته ۱۳/۳۳ درصد از برنامه آموزشی رشته رضایت زیاد و

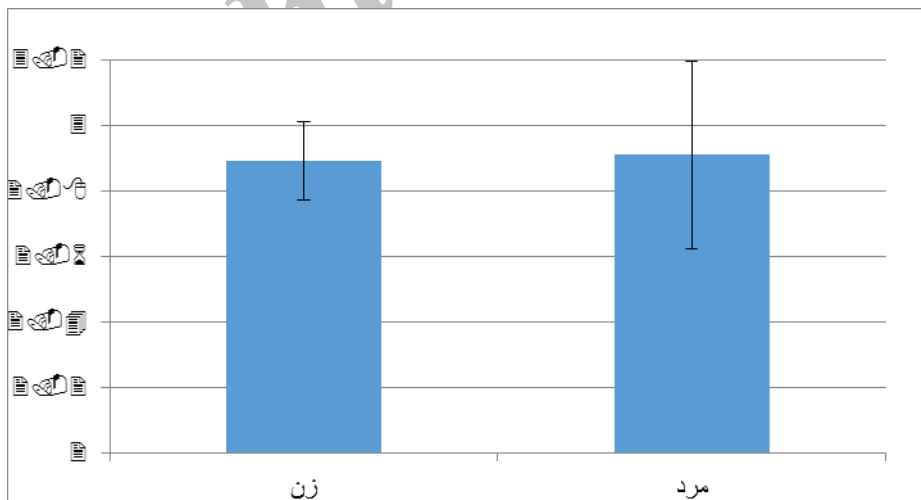
بسیار زیاد داشتند (نمودار شماره ۲). اگرچه میزان رضایت کارآموزان ناپیوسته از برنامه آموزشی از کارآموزان پیوسته بیشتر بود؛ اما این اختلاف از نظر آماری معنادار نبود ($P=0.059$) (نمودار ۲).

نمودار ۲. مقایسه میزان رضایت از برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی به تفکیک دانشجویان پیوسته و ناپیوسته ($P=0.059$)

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که از نظر میزان رضایت از دروس دوره کارشناسی تفاوت معناداری بین

کارآموزان دختر و کارآموزان پسر وجود نداشت ($P=0.95$) (نمودار ۳).

نمودار ۳. مقایسه میزان رضایت از برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی به تفکیک جنسیت ($P=0.95$)

محتوای دروس (دانش، نگرش و رفتار)

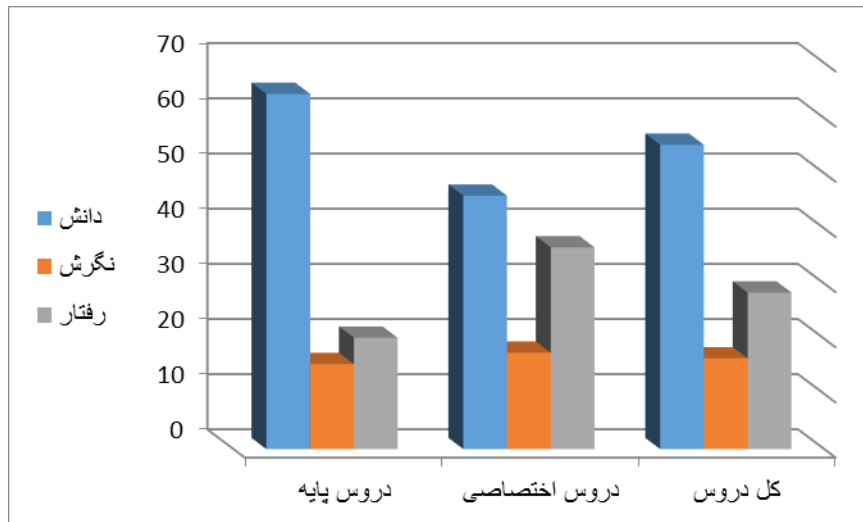
از نظر کارآموزان شرکت کننده در پژوهش حاضر، محتوای ۶۴/۳۹ درصد از دروس پایه صرفاً در حیطه دانش،

محتوای ۱۵/۴۱ درصد تا حیطه نگرش و محتوای ۲۰/۱۹ درصد تا حیطه تغییر رفتار پیش رفته بودند. همچنین از نظر آنان محتوای ۴۵/۹۳ درصد از دروس اختصاصی صرفاً

دروس صرفاً در حیطه دانش، ۱۶/۴۵ درصد دروس تا حیطه نگرش و محتوای ۲۸/۳۸ درصد دروس منجر به تغییر رفتار کارآموزان شده بودند (نمودار ۴).

در حیطه دانش و محتوای ۱۷/۴۸ درصد تا حیطه نگرش پیش رفته بودند و محتوای ۳۶/۵۷ درصد دروس منجر به تغییر رفتار شده بود. مجموعاً محتوای ۵۵/۱۶ درصد

نمودار ۴. مقایسه حیطه های یادگیری (دانش، نگرش، رفتار) از محتوای دروس پایه و اختصاصی دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی از دیدگاه کارآموزان

رشته بهداشت عمومی با نیازهای شغلی کارکنان و دانش آموختگان بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی تبریز را مورد بررسی قرار داد، یافته فوق را تایید می کند (۵). از نظر دانشجویان (پیوسته و ناپیوسته)، از مجموع واحدهای درسی اختصاصی رشته بهداشت عمومی به ترتیب دروس بهداشت مادران و کودکان و بهداشت باروری پرکاربردترین و دروس بهداشت حرفه ای و بهداشت محیط کم کاربردترین دروس دوره تحصیلی در پاسخ به نیازهای حرفه ای آنان بود. از نظر دروس پایه نیز دانشجویان (پیوسته و ناپیوسته) کلیات پزشکی، مصون سازی فعال و انفعالی و اصول تغذیه پرکاربردترین و دروس بیوفیزیک و بیوشیمی کم کاربردترین دروس دوره تحصیلی با نیازهای حرفه ای آنان بود. این نتایج بیانگر آن است که از نظر کلیه شرکت کنندگان در پژوهش حاضر، درس بیوفیزیک، کم کاربردترین درس رشته بهداشت عمومی بود. این نتایج از بسیاری جهات مشابه نتایج مطالعه شیرجنگ و همکاران

بحث

در سطح بین المللی، توافق عمده ای بر این نکته وجود دارد که فعالیت تدریس و یادگیری در آموزش عالی نیاز به اصلاح، بهبود و توسعه دارد، چرا که انتقادات فراوانی از قبیل فقدان مهارت های ارتباطی موثر و مهارت های عملی به فارغ التحصیلان رشته های مختلف وارد می شود (۲). بر همین اساس در این مطالعه میزان انطباق دروس رشته کارشناسی بهداشت عمومی با نیازهای حرفه ای کارآموزان این رشته در سال ۹۵ مورد بررسی قرار گرفت.

کاربرد دروس رشته بهداشت عمومی

نتایج مطالعه حاضر نشان داد در مجموع، از نظر کارآموزان (پیوسته و ناپیوسته)، کاربرد دروس ارائه شده در دوره کارشناسی بهداشت عمومی جهت انجام وظایف شغلی در حد متوسط است. نتایج مطالعه شیرجنگ و همکاران (۱۳۹۱) که میزان انطباق محتوای دروس دوره کارشناسی

رضایت از دروس رشته بهداشت عمومی

در بین کارآموزان ناپیوسته بهداشت عمومی ۲۷/۷۸ درصد و در بین کارآموزان پیوسته ۱۳/۳۳ درصد از برنامه آموزشی رشته رضایت زیاد و بسیار زیاد داشتند. در خصوص میزان رضایت کلی از دوره دانشگاهی تربیت کارشناسان بهداشت عمومی نتایج مطالعه حاضر نشان داد که رضایت کلی کارآموزان از برنامه آموزشی رشته در حد متوسط بود. مطالعه صمدی در زمینه بررسی نگرش دانشجویان رشته بهداشت محیط به آینده شغلی، نتایج نشان داد، نگرش دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی همدان نسبت به رشته تحصیل شان مثبت بود. تنوع مطالب در رشته بهداشت محیط، جاذبه‌های آموزشی مناسب این رشته، دارا بودن شرایط ترقی، امکان ادامه تحصیل، از مهمترین علل آن معرفی شد. صمدی بر این نکته تاکید می‌نماید که علاقه به رشته انتخابی می‌تواند موجب پیشرفت و ارتقای علمی دانشجویان و یا برعکس منجر به دلزدگی و ناامیدی و خستگی از ادامه تحصیل گردد (۱۵). حسین پور و همکارانش نیز در مطالعه‌ای نگرش کارورزان پزشکی نسبت به آموزش در دوره جراحی در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان را مورد ارزیابی قرار دادند. نتایج این مطالعه حاکی از آن بود، نگرش و ارزیابی کلی کارورزان مورد مطالعه نسبت به آموزش در دوره جراحی تا حد زیادی به چند عامل از جمله آموزش در اورژانس و اتاق عمل بستگی داشت. آموزش در اتاق عمل و آموختن تکنیک‌های جراحی و آشنایی با آناتومی گروه، از جمله انتظارات دانشجویان و کارورزان در بخش جراحی بود و نتایج این مطالعه نشان داد که این قسمت از آموزش جراحی هنوز با معیارهای قابل قبول فاصله دارد (۱۶). بنابراین به نظر می‌رسد در سایر رشته‌های علوم پزشکی این موضوع بایستی مورد مطالعه بیشتر قرار بگیرد. نتایج مطالعه مرتضوی در زمینه بررسی رضایتمندی کارآموزان و کارورزان بالینی از آموزش بخش‌ها، اورژانس و مراکز سرپایی نشان داد، بیشتر کارآموزان و کارورزان پزشکی اقبال خوبی به حضور در

است. به طوریکه نتایج بررسی او نیز نشان داد دروسی مانند مصون سازی فعال و انفعالی، اصول و کلیات خدمات بهداشتی و اپیدمیولوژی بیماریهای شایع از پرکاربردترین دروس رشته و درس بیوفیزیک از کم کاربردترین دروس رشته معرفی شده بودند (۵). نتایج مطالعه شیرجنگ و همکاران در برخی موارد (مانند دروس اصول و کلیات خدمات بهداشتی و اپیدمیولوژی بیماریهای شایع) با نتایج مطالعه حاضر متفاوت است که احتمالاً این اختلاف به علت تفاوت در ویژگی‌های جامعه مورد مطالعه می‌باشد؛ در مطالعه حاضر دانشجویان بهداشت عمومی مورد بررسی قرار گرفتند و اکثریت شرکت کنندگان نیز زن بودند اما در مطالعه شیرجنگ و همکاران فارغ‌التحصیلان رشته بهداشت عمومی مورد مطالعه قرار گرفتند و اکثریت آنها نیز مرد و شاغل در واحد مبارزه با بیماریها بوده‌اند. پیشنهاد می‌شود در این رابطه یک مطالعه تکمیلی انجام گردد و به صورت همزمان نظرات فارغ‌التحصیلان و دانشجویان را مورد بررسی قرار دهد.

از آنجا که کیفیت آموزش علوم پزشکی نقش تعیین کننده‌ای بر سلامتی جامعه و کیفیت مراقبت از بیماران دارد، دانشگاه‌های علوم پزشکی بایستی بتوانند نشان دهند که فارغ‌التحصیلان آنها، صلاحیت علمی و حرفه ای مورد نیاز برای ایفای نقش حرفه‌ای خود را کسب می‌کنند (۱۴). بنابراین بازنگری سرفصل دروس رشته‌های علوم پزشکی و بویژه رشته بهداشت عمومی که در این مطالعه مورد مطالعه قرار گرفته است، بسیار ضروری به نظر می‌رسد. پیشنهاد می‌گردد در بازنگری سرفصل‌های رشته بهداشت عمومی دروس با کاربرد بیشتر مورد توجه ویژه قرار گیرند. همچنین واحد مصون سازی فعال و انفعالی که از نظر دانشجویان یکی از پرکاربردترین دروس رشته می‌باشد، تنها یک واحد درسی در طول دوره کارشناسی بهداشت عمومی به آن اختصاص داده شده است، بنابراین پیشنهاد می‌شود تعداد واحد این درس در سرفصل دروس رشته‌ی بهداشت عمومی مورد بازنگری قرار گیرد.

عبارت دیگر پیشنهاد می‌گردد دو نیمسال کارآموزی انتهایی دوره به یک نیمسال کاهش یابد و نیمسال دیگر بصورت همزمان و در طی کل دوره آموزشی ارائه گردد.

این پژوهش نیز مانند سایر مطالعات دارای محدودیت‌های بود. یکی از این محدودیت‌ها به جامعه‌ی مورد مطالعه مربوط بود. برخی از افراد شرکت‌کننده در پژوهش حاضر دانشجو بودند و ممکن است توانایی درک نیازهای واقعی شغلی رشته خودشان را نداشته باشند؛ جهت رفع این مشکل از دانشجویان ناپیوسته در جامعه پژوهش استفاده شد تا نتایج جامع و کاملی دست پیدا کرد. محدودیت دیگر این مطالعه فقدان مطالعات مشابه و کافی در سایر مناطق کشور بود که جهت رفع این مشکل نیز از مطالعات انجام شده بر روی رشته‌های علوم پزشکی دیگر استفاده شد.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد که سرفصل دروس رشته بهداشت عمومی مورد بازنگری قرار گیرد و در این بازنگری دروس بهداشت مادر و کودک، بهداشت باروری، کلیات پزشکی، مصون سازی فعال و انفعالی و اصول تغذیه که دروس پرکاربرد هستند مورد توجه ویژه قرار گیرند. درس مصون سازی فعال و انفعالی از پرکاربردترین دروس رشته است اما تنها یک واحد درسی به آن اختصاص یافته است بنابراین، پیشنهاد می‌شود که تعداد واحد این درس در سرفصل دروس رشته بهداشت عمومی افزایش یابد. همچنین پیشنهاد می‌شود در سرفصل دروس دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی، دو نیمسال کارآموزی انتهایی دوره به یک نیمسال کاهش یابد و نیمسال دیگر بصورت همزمان و در طی کل دوره آموزشی ارائه گردد.

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر حاصل یک طرح پژوهشی است که با شماره ۴۰/۹۴ در دانشگاه علوم پزشکی لرستان به تصویب رسیده است. نویسندگان مقاله از مسئولین دانشگاه علوم پزشکی

مراکز سرپایی نشان داده و رضایتمندی خود را از نحوه آموزش و مواجهه با بیماران در این مراکز بیان داشته‌اند (۱۷).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که از نظر میزان رضایت از دروس دوره کارشناسی تفاوت معناداری بین کارآموزان دختر و کارآموزان پسر وجود نداشت ($p=0/95$). همچنین براساس نتایج مطالعه‌ی حاضر اگرچه میزان رضایت کارآموزان ناپیوسته از برنامه آموزشی از کارآموزان پیوسته بیشتر بود؛ اما این اختلاف از نظر آماری معنادار نبود ($p=0/059$). ممکن است علت رضایت بیشتر دانشجویان ناپیوسته از دروس رشته بهداشت عمومی به علت تجربه واقعی در محیط کاری باشد. چون باتوجه به اینکه دانشجویان پیوسته هیچ کدام شاغل نبوده‌اند و تجربه کار نداشته‌اند به همین علت ممکن است انتظارات بالاتر و آرمانی‌تری از دروس دوره کارشناسی رشته بهداشت عمومی داشته باشند.

محتوای دروس (دانش، نگرش و رفتار)

در ارتباط با حیطه‌های یادگیری نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که از نظر شرکت‌کنندگان، ۵۵/۱۶ درصد از دروس رشته بهداشت عمومی صرفاً در حیطه دانش و ۱۶/۴۵ درصد از دروس تا حیطه نگرش و ۲۸/۳۸ درصد نیز منجر به تغییر رفتار دانشجویان شده بود. شیرجنگ و همکاران نیز در مطالعه خود نشان دادند که مطالب نزدیک به ۷۲ درصد دروس بهداشت عمومی، صرفاً در سطح ارائه دانش و اطلاعات به دانشجویان عرضه می‌گردد و تغییرات نگرش و رفتار در آنان بسیار اندک است (۵). این نتایج با مطالعه‌ی حاضر تا حدودی همخوانی دارد و نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از دروس در حیطه دانش هستند. باتوجه به اینکه فارغ‌التحصیلان رشته‌های بهداشت و علی‌الخصوص بهداشت عمومی در سطوح محیطی به عنوان مراقبین سلامت مشغول به کار خواهند شد، بایستی تاکید بیشتری در سرفصل دروس دوره بر حیطه تغییر نگرش و رفتار به عمل آید. یکی از پیشنهاداتی که در رابطه با رشته‌ی کارشناسی پیوسته قابل ارائه است ارائه یک نیمسال از دوره کارآموزی همزمان با واحدهای تئوری است. به

7. Yazdani S, Hosseini F, Homayouni zand R. Reform in general medical degree curriculum. edition f, editor. Tehran: Shahid Beheshti University of Medical Sciences; 2007.
8. Mohammadpour A, Matlabi M. The survey of the Gonabad medical sciences students views on their educational needs and improving theoretical and clinical education program (2001-2002). Iranian Journal of Medical Education. 2002;2:41-[persian].
9. Ehsanpour S. Achieving Minimum Learning Requirements from the Viewpoints of Midwifery Students in Isfahan School of Nursing and Midwifery. Iranian Journal of Medical Education. 2006;6(2):17-25.
10. Shahidi S, Changiz T, Salmanzadeh H, Yousefy A. Factors Affecting the Needs Assessment in Continuing Medical Education: Presenting a Practical Guideline for Selecting Models and Techniques. Iranian Journal of Medical Education. 2010;9(4):321-30.
11. Gerzina TM, McLean T, Fairley J. Dental clinical teaching: perceptions of students and teachers. Journal of Dental Education. 2005;69(12):1377-84.
12. Victoroff KZ, Hogan S. Students' perceptions of effective learning experiences in dental school: a qualitative study using a critical incident technique. Journal of Dental Education. 2006;70(2):124-32.
13. Salehi S, Abedi H A, Alipour L, Najafipour S, Fatehi N. Learning activities and clinical nursing services

لرستان به لحاظ حمایت های معنوی و مالی کمال تشکر و قدردانی را دارند.

تضاد منافع

در این مطالعه تضاد منافع وجود ندارد.

منابع

1. Mehar A. From knowledge creation to economic development: Missing links in Muslim World. Journal of Management & Social Sciences 2000;1(1):24-47.
2. Momeni Mahmud H. Improvement of high education curriculum a step toward training creative alumni. Education Strategies in Medical Sciences. 2009;2(3):121-6.
3. Tirgar A. The evaluation of occupational medicine education in medical schools of Iran, 1998. JBUMS. 1999;1(4):47-52 [persian].
4. Maleki H. Curriculum (guidelines). Tehran: Research and educational planning Organization; 2016.
5. Shirjang A, Alizadeh M, Mortazavi F, Asghari Jafarabadi M, Jeddi A. Relevance of Public Health BSc Curriculum to Job Requirements and Health System Expectations: Views of Graduates on Courses Syllabi and Content. Iranian Journal of Medical Education. 2013;12(10):768-77.
6. Farahani M, Ahmadi F. Doctoral nursing students' viewpoints about the nursing PhD curriculum. Iranian Journal of Medical Education. 2006;6(1):83-92.

- toward their discipline and future career in Hamedan university of medical sciences in 2008. Iranian Journal of Medical Education. 2010;9(4):331-6 [persian].
16. Hoseinpour M, Samiei H, Behdad. Assessment of medical interns opinion about education in surgery courses in Isfahan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2002; 3:1-35.
  17. Mortazavi SAA, Razmara A. Medical Student Satisfaction in Different Educational Locations. Iranian Journal of Medical Education. 2001;1(3):51-4 [persian].
  14. Babaee N, Jahanian I, Bijani A, Ardebili Haghghi MR. Viewpoints of Dental Students about Practical Value of Educational Contents in Oral Medicine Department. Biannual Journal of Medical Education Education Development Center (edc) Babol University of Medical Sciences. 2014;2(1):35-40.
  15. Samadi MT, Taghizadeh J, Kashitarash Esfahani Z, Mohammadi M. Evaluating environmental health students' attitudes gap and the related factors: a comparative study. Iranian Journal of Medical Education. 2001;1(3):43-9[persian].

Archive of SID

Cite this article as:

Bakhtiyar K, Nouraei Motlagh S, Imani-Nasab M H, Tarahi M J, Gharouni M H, Asadi H. The Correspondence between the Curriculum of Public Health Undergraduate Program and Job Requirements: A Cross-sectional Study. Sadra Med Sci J 2018; 6(3): 171-184.

Archive of SID